

ИНИЦИЈАТИВА ПРОЈЕКТ КРАЉЕВСКИ

Краљу у Краљевом граду, августа 2016 године

Првом Краљу модерне Србије, оснивачу Краљевине Србије 1882 године, Краљу Милану Обреновићу, споменик подигнути у Краљеву, на тргу који красе највреднији споменици историје и културе града, и посебно најстарији из времена владавине династије Обреновић.

Црква Свете Тројице /1824/, господар Васин конак /1832/, зграда Окружног начелства /1840-50/, сада Вишег суда, Зграда Старе школе - сада Народни музеј /1873/, Црквени суд /по налогу владике Николаја/- сада Ист. Архив, Дом војске.

КРАЉ МИЛАН КУМ ГРАДА КРАЉЕВА

Тек нешто мало више од месец дана од како је Скупштина Србије /7. марта 1882/прогласила Србију за Краљевину, а кнеза Милана за Краља, Краљево је имало ту част, као ретко који град, да угости Његово Величанство, и да се њеним грађанима услиши жеља да им Краљ буде кум новог /и садашњег/ имена њиховог града.

„Srpske novine“ и „Videlo“ о дану када је град добио име Kraljevo

„Današnji dan 19. april ostaće znamenit u istoriji mesta i kraja ovoga. Jutros predstavništvo opštine podnelo Kralju pismenu molbu da Karanovac, za to što mu je ime tursko, drugačije nazove.

Kralj je uslišio molbu i na poleđini akta stavio je svojom rukom ovo rešenje:

„Primajući sa najvećim zadovoljstvom molbu Karanovčana da ime „Karanovac“ drugim zameni, naređujemo da se u spomen Našeg dolaska u njihovu varoš „Karanovac“ u buduće naziva: „Kraljevo“.

U Kraljevu 19.aprila 1882.g.

Milan

Ovo rešenje svoje Kralj je pred podne saopštio građanima, predo im original na čuvanje, i tom prilikom izgovorio ove reči: „molba, koju mi je podnelo predstavništvo ove varoši da joj novo ime nadenem, u mojim je očima jasan i svetao dokaz da Karanovčani zadahnuti čistim rodoljubljem hoće da izbrišu i poslednji trag, onog teškog stanja pod kojim su oni a s njim i srpski narod toliko vekova patili i mučili se.

„Ja se molbi milih Karanovčana odazivam sa ne manjom ljubavlju prema njima, sa ne manjim rodoljubljem prema otačbini svojoj “...

...Građani su bili ushićeni ovim rešenjem kraljevim i ovim imenom koje im je nadenuo, usklpicima radosti i oduševljenja nije bilo kraja. Kraljevci su i do sada bili radosni i veseli, ali sada je veselje uzelo sasvim druge razmere. Sav svet, i muško i žensko, i staro i mlado, povrvelo je na ulicu, pred konak Kraljev, da ga radosno pozdravi i tu se neprestano igralo i pevalo.

Po podne Kralj je sa svojom svitom otišao da vidi Žiču. Od Kraljeva do Žiče ima po sahata. I Žiča i Kraljevo leže u jednom prostranom veličanstvenom polju, koje je opasano stolovima i rudničkim planinama. Žiča je jedina stara crkva srpska koje nije zabijena u gudure i vrtače, nego je iznesena svetu na vidik, i položaj kome posle Niša nema ravna, vidi se da Žiča nije zidana za pustinjačenje i ispaštanje, nego za slave i svečanosti, za krunisanje Kraljeva srpskih i za saborisanje vlastela i naroda srpskog.

Žiča je bez sumnje najveća crkva srpska. Sad je u pola i više od pola porušena, ali je Kralj naredio da joj se otkopavanjem iznađu temelji, te da se po njima može odrediti oblik, koji je imala, prema njemu da se vaspostavi i ponovo ozida...

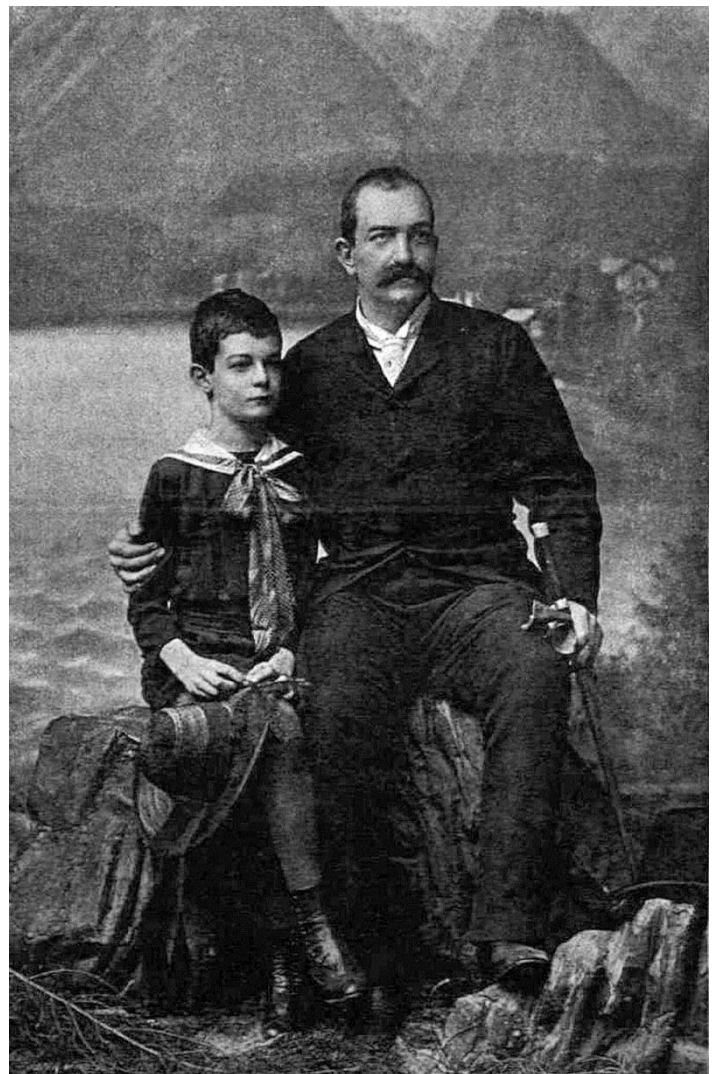
...Večeras je Kraljevo priredilo svome Kralju sjajnu bakljadu, koju su nosili prvi građani...

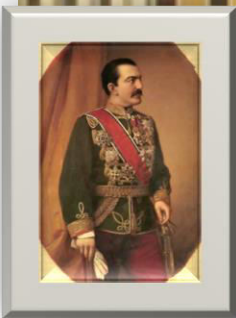
...*Za tim je paljen sjajan vatromet, možda prvi u Kraljevu, ali tako divan, da ga je retko i u Beogradu videti. Osem ovoga, Kraljevo je, da bi pokazalo ljubav svoju prema Njegovom Veličanstvu, podiglo velikoljepne trijumfalne kapije, okičenje prozracima, ono je odeveno u cveće i vence, ono je imalo zastava i lampiona koliko nigde na drugom mestu. – I na kućama, i dućanima, i na prošču, i na drveću tako da je nestalo platna za zastave pa su ga morali kupovati u obližnjim varošima. Svu dragu noć igralo je kolo, orila se svirka i popevka, osvetljena je bila ne samo varoš nego i sama brda prema konaku Kraljevom. Kraljevo je zaista kraljevski dočekalo kralja svojega! Slava mu!*

Napomena: tekst je preuzet iz knjige “Karanovac – Kraljevo u srpskoj štampi 1868 – 1903” koju je priredio Slaboljub Maržik

/preuzeto sa <http://infokraljevo.com/srpske-novine-i-videlo-o-danu-kada-je-nas-grad-dobio-ime-kraljevo/>

ИНСПИРАТИВНЕ СЛИКЕ ЗА СПОМЕНИК КРАЉУ МИЛАНУ /Краљ Милан и краљица Наталија са сином и престолонаследником Александром /најбоља варијанта би била када би могао да се подигне споменик целе породице / технички је то данас лако изводљиво - има примера/

Краљево, садашњи трг Свети Сава /будући трг Краља Милана/, где би се налазио споменик краљу /и његовој породици/

Са реализацијом овог пројекта, и каснијом евентуалном доградњом грађевинско архитектонских делова који евидентно недостају, /како би се одређене отворене позиције оплемениле и привеле намени/, такође и редефинисањем и надградњом зграде Дома Војске, практично трајно се заокружује ова урбано архитектонска целина трга као посебна, тематски, а на фактима, написана "књига", која нам на својим страницама сада прича о једној епохи, једном делу наше историје, тако да само остаје да дођу ђаци, грађани, посетиоци и посебно туристи, да читају и препричавају њене странице, да осете и доживе њен дух, дух једног прошлог времена, који прожет животом данашњице и даље, додуше као спомен и памћење - опстаје.

Културно историјско наслеђе које се налази на Тргу

*Зграда Старе школе /1873/,
сада Народни музеј,*

*Храм Свете Тројице, задужбина
књаза Милоша /1824/, најстарија
зграда града од чврстог материјала*

*Црквени суд /изграђен за владике
Николаја/, сада Историјски. Архив,*

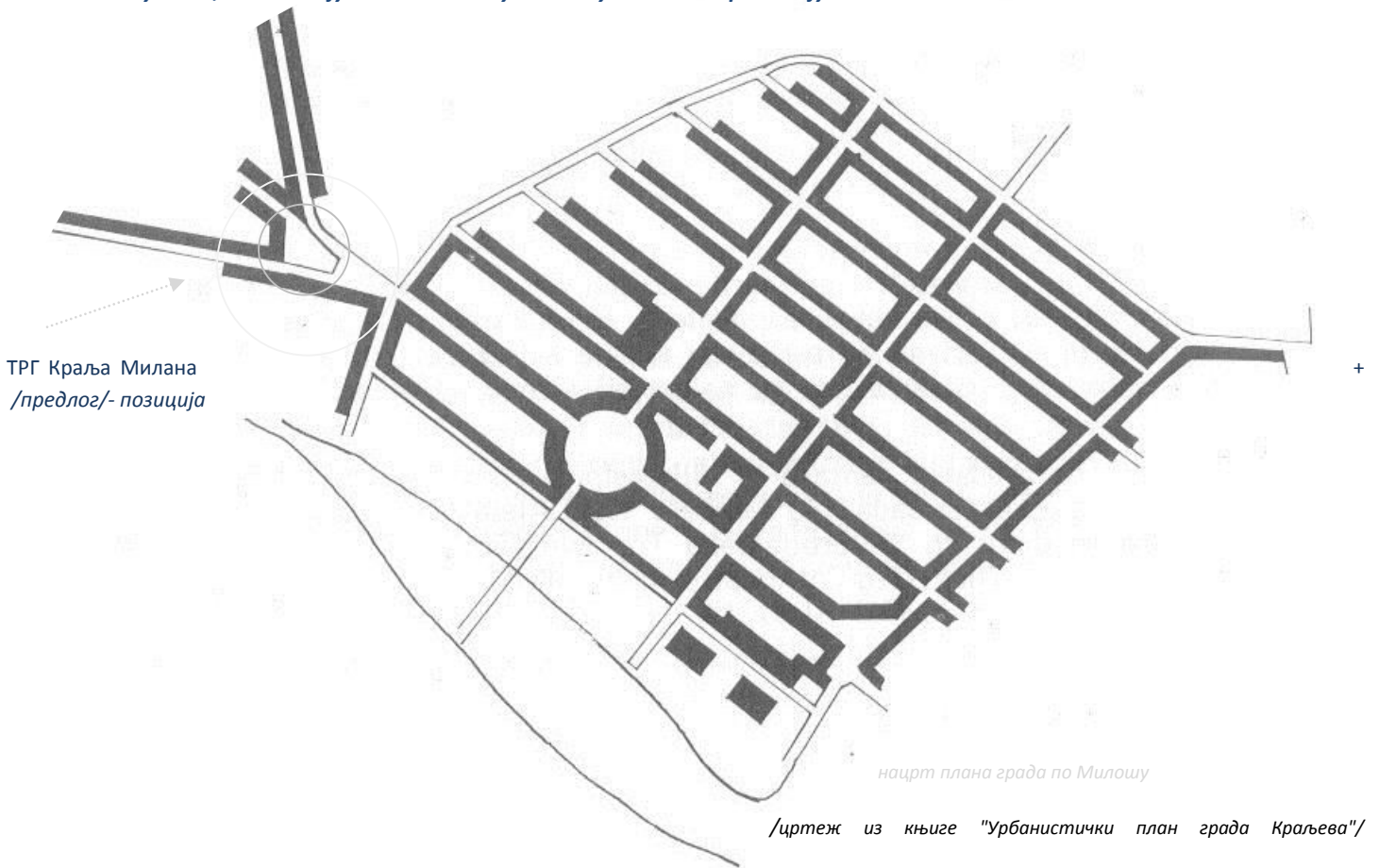
*господар Васин конак /1832/,
сада - Православни духовни центар
„Владика Николај Велимировић“*

*Зграда Окружног начелства
/1840-50/, сада зграда Вишег суда,*

Дом војске - /1970-80/

Често ни грађани Краљева, који са поносом истичу праве улице своја града, ни гости који весело ускликну "вау" када им се на то укаже, ни не знају да за то заслуге књазу Милоше припадају.

Краљево је познато по својим правим улицама. Из данашње перспективе то није нешто неубичајено, али у времену када се овакав урбани план појавио, /владавима књаза Милоша Обреновића - почетак 19. века/, то је био готово јединствен покушај, не сато у тада малој, сиромашној, неурбаној, сељачкој, тек из вековног ропства делимично ослобођеној Србији, већ, уз покоји излет, и у Европи, са напредним цивилизованим и културно и материјално богатим и разноврсним градовима /али са "кривим" улицама/. То заправо говори колико је књаз Милош /и цела династија/ био не само посвећен своме народу и земљи, колико добар домаћин и задужбинар, /оставио је велики број задужбина своме народу /једна је и црква, тј. саборни храм Св.Тројице у Краљеву/, већ и колико је био напредан, и прогресу окренут, било да је сам био визионар, било да је ангажовао у службу људе који су такви били - на такав начин свет око себе видели.

"Обреновићи су били велики творитељи и градитељи. Као градитељи, подигли за себе и за државне потребе много вредних здања. Кнез Милош је у томе предњачио. Вук је писао да је Обреновић "поградио дворе по целој Србији, и живи као какав прави земаљски бог". За његове прве владавине саграђено је или обновљено око 400 цркава. У Србији су подигнуте најлепше зграде крајем 19. века., за владавине Краља Милана и Александра. Лик сваке вароши и града у нашој земљи по њима је препознатљив. Многа здања из њиховог доба и данас корисно служе роду и отечеству: дворци, цркве, школска и административна надлежства".

НА КРАЈУ - ДА НЕ БУДЕ ЗАБУНЕ

/ СРБИЈА = РЕПУБЛИКА - Никако другачије/

На крају, везано за контекст овог пројекта - иницијативе, да не буде забуне или злурадих мисли, само да се апострофира - ни величање једне династије, ни питање повратка монархије није део ове мисије. Што се тиче монархије, допадљив је и веома трезвен и несебичан цитат једног од званичних наследника лозе Обреновића, принца Слободана, који је новинару једног дневног листа /телеграф/, на питање повратка монархије, веома пробраним речима одговорио **"Srbija bi najpre trebalo dobro da razmisli šta bi dobila, a šta izgubila vraćanjem monarhije. Previše često smo bili nepromišljeni.**

А ако једног дана народ одлучи да је време да се врати круна,тада ćemo razmišljati i o tome koja dinastija treba da je ponese" – каже Jakovljević.

<http://www.telegraf.rs/vesti/754270-nalednik-loze-obrenovica-trazi-svoje>

Овде се, заправо, само желело да се историјски контекст презентује искључиво на бази меродавних чињеница, и сходно томе и поступа. Да се валидне чињенице на валидан начин верификују - да се истински догађаји на објективан начин описују - да се онима који су код народа заслужили, на адекватан начин и пажњом захвали - да се у местима где се све то десило, споменичким белегом то трајно забележи.

Уосталом у једном другом текст у прилогу, све лепо пише, па и о поводима за овакве иницијативе <http://www.plavosrce.com/DOWNLOAD/a%20Knez%20Milos%20Srbiju%20oslobodio%20....pdf>